

הפסימיזם של שופנהאואר

Schopenhauer's Pessimism

מרצה: ד"ר דן טנא

מבנה: שיעור

נקודות זכות: 3 נק"ז

משך והיקף הקורס:

סמסטר

תיאור הקורס

מטרת הקורס לשמש מבוא לפילוסופיה של שופנהאואר, אותה ניתן לראות כחוליה מקשרת בין קאנט, שחותם את הפילוסופיה החדשה, לבין האקזיסטנציאליזם של המאה ה-20.

זהו הרע בכל העולמות האפשריים. מהותו כאב וסבל, מהם אף המוות אינו פוטר. השקפה פסימית זו אינה תוצר של ניסיון חיים אישי כי אם מסקנה הכרחית שנובעת באופן עקבי מבחינה של המציאות ותולדות הפילוסופיה (מערבית ומזרחית כאחת). במסגרת הקורס נתחקה אחר יסודות עמדה זו כפי שהיא נפרשת בספרו השיטתי של שופנהאואר, *העולם כרצון וכדימוי*.

The course offers an acquaintance with Schopenhauer's philosophy, which can be viewed as a link between the Kantian philosophy and 20th century Existentialism.

This is the worst of all possible worlds: its essence consists of pain and misery, of which death itself can offer no true relive. This pessimistic world-view is not based on mere personal misfortune; it is the necessary outcome of a systematic explanation of reality, as expressed in both western and eastern philosophies. In this course we will trace the outline of this position, presented in Schopenhauer's magnum opus *The World as Will and Representation*.

1. נהלים:

נוכחות חובה.

ציון הקורס יקבע על סמך עבודה שתוגש בסופו.

2. תוכן השיעור:

השיעור נועד לספק היכרות עם הפילוסופיה של שופנהאואר. אולם מאחר שזו, לדבריו, כמוה כיהלום שמלכד שלוש קרניים שונות – אפלטון, פילוסופיה הודית וקאנט – נדרשת היכרות תחילה עם אלו.

3. מבנה הקורס:

הקורס יורכב אפוא משני חלקים, שאינם שווים באורכם*:

1. מבוא – אשר יוקדש להצגת הרקע לפילוסופיה של שופנהאואר, וזאת בסדר הבא:

א. אפלטון

ב. פילוסופיה הודית:

i. הינדואיזם – אדוויטה ודנטה (Advaita Vedānta); שנקרה (Sankara).

ii. בודהיזם – מדהיאמיקה (Mādhyamika); נגר'ונה (Nāgārjuna).

ג. קאנט (קטעי קריאה ספציפיים יינתנו במהלך המפגשים):

i. פילוסופיה תיאורטית – ביקורת התבונה הטהורה.

ii. פילוסופיה מעשית – הנחת יסוד למטאפיסיקה של המדות.

iii. תורת-היפה – ביקורת כוח השיפוט.

* נושאי הדיון שמפורטים כאן יפרשו על פני השיעורים שבסמסטר.

2. הפילוסופיה של שופנהאואר.

הקדמה:

א. (המפגש של שופנהאואר עם פילוסופיה הודית)

ב. ביקורת הפילוסופיה של קאנט (תיאורטי ומעשי)

הטקסטים של שופנהאואר:

1. על השורש המרובע של עקרון הטעם המספיק (הכנה: אפיסטמולוגיה)

2. העולם כרצון וכדימוי, *On the Will in Nature, Prize Essay On the Freedom of the*

Will (השיטה: מטאפיסיקה, פילוסופיית הטבע)

4. ביבליוגרפיה:

כתבי שופנהאואר:

עברית

שופנהאואר, ארתור. *כתבים*¹ (בשלושה כרכים). תרגם יוסף האובן (נבו). ישראל: הוצאת ירון גולן, 2003.

אנגלית

Schopenhauer, Arthur. *The World as Will and Representation*. Vol. 1. Norman, Judith, Alistair Welchman, and Christopher Janaway, eds. The Cambridge Edition of the Works of Schopenhauer. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.

— *The Two Fundamental Problems of Ethics*. Edited by Christopher Janaway. 2009.

¹ זה אינו שמם של הכרכים, הגם שהם מאגדים מספר מכתבי שופנהאואר (אם כי לעתים באופן חלקי). העולם כרצון וכדימוי ו-הלקים מתוך) על השורש המרובע של עקרון הטעם המספיק נכללים בכרך א'.

— *On the Fourfold Root of the Principle of Sufficient Reason and Other Writings*. Edited by David E. Cartwright, Edward E. Erdmann, and Christopher Janaway, 2005.

פרשנות:

Cross, Stephen. *Schopenhauer's Encounter with Indian Thought: Representation and Will and Their Indian Parallels*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2013.

Schopenhauer and Indian Philosophy: A Dialogue between India and Germany. Edited by Arati Barua. New Delhi: Northern Book Centre, 2008.

Bryan Magee. *The Philosophy of Schopenhauer*. Oxford: Clarendon Press, 1983

The Cambridge Companion to Schopenhauer. Edited by Christopher Janaway. Cambridge: Cambridge University Press, 1999.

Schopenhauer's Fourfold Root. Jonathan Head and Dennis Vanden Auweele, eds. New York: Routledge, 2016.

Wicks, L. Roberet. *Schopenhauer's 'The World as Will and Representation', A Reader's Guide*. London: Continuum, 2011.

Cartwright, David E.. *Schopenhauer – A Biography*. New York: Cambridge University Press, 2010.